

A2.15 De regering en verkiezingen

- Leer de basisinstituties van de overheid van het land kennen.
- Verkiezingen en stemmen

De regering	<i>(Rząd)</i>	Het leger	<i>(Siły zbrojne)</i>
Het parlement	<i>(Parlament)</i>	De rechter	<i>(Sędzia)</i>
De politiek	<i>(Polityka)</i>	De verkiezingen	<i>(Wybory)</i>
De politieke partij	<i>(Partia polityczna)</i>	Stemmen	<i>(Głosować)</i>
De president	<i>(Prezydent)</i>	Regeren	<i>(Rządzić)</i>
De koning	<i>(Król)</i>	De oorlog	<i>(Wojna)</i>
De koningin	<i>(Królowa)</i>	De periode	<i>(Okres)</i>
De Minister President (de Premier)	<i>(Premier)</i>	De prins	<i>(Książę)</i>
De Europese Unie	<i>(Unia Europejska)</i>	De prinses	<i>(Księżniczka)</i>

1. Zeskanuj kod QR, aby obejrzeć wideo, lub przeczytaj tekst.

1. Waar vindt deze vergadering plaats?
 - a. In de Tweede Kamer
 - b. In het paleis van de koning
 - c. In het gemeentehuis
 - d. In de Ridderzaal
2. Wat gebeurt er als eerste aan het begin van de vergadering?
 - a. Er wordt meteen gestemd over een nieuwe wet.
 - b. De politieke partijen presenteren een nieuw voorstel.
 - c. De koning geeft een toespraak voor de pers.
 - d. De Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal wordt geopend.
3. Wat wordt benoemd voor de ontvangst van de gasten?
 - a. Een nieuwe politieke partij
 - b. Een tijdelijke minister
 - c. Een speciale persconferentie
 - d. Een commissie voor de ontvangst
4. Wie vergezellen de koning volgens de tekst?
 - a. De minister-president en de Kamervoorzitter
 - b. De burgemeesters van de grote steden
 - c. Koningin Máxima en Prins Constantijn der Nederlanden
 - d. Alle leden van de Tweede Kamer

1-d 2-d 3-d 4-c

2. Gramatyka: Czas teraźniejszy dokonany czy czas przeszły niedokonany?

Aby mówić o przeszłości, najczęściej używamy onvoltooid verleden tijd albo voltooid tegenwoordige tijd.

1. onvoltooid verleden tijd używa się do opisu wydarzeń, które następowały po sobie w przeszłości.
2. onvoltooid verleden tijd używa się też do nawyków, długotrwałych czynności lub powtarzających się wydarzeń z przeszłości.
3. voltooid tegenwoordige tijd używa się przy czynnościach, które są zakończone.

Gebruiksmoment (Kiedy używamy)	Tijdsvorm (Forma czasu)	Voorbeeld (Przykład)
Gewoonte (Nawyk)	ovt	Als kind woonde ik in Brussel. (Jako dziecko <i>mieszkałem/mieszkałam</i> w Brukseli.)
Beschrijving (Opis)	ovt	Het was koud en donker. (Było <i>zimno</i> i <i>ciemno</i> .)
Gebeurtenis op een specifiek moment in het verleden (Wydarzenie w konkretnym momencie w przeszłości)	ovt	Gisteren stemde hij voor de eerste keer. (Wczoraj <i>głosował</i> po raz pierwszy.)
Twee handelingen vlak na elkaar (Dwie czynności jedna po drugiej)	ovt	Hij kwam binnen en bracht het nieuws. (On <i>wszedł</i> i <i>przyniósł</i> wiadomość.)
Afgeronde actie (Zakończona czynność)	vtt	Ze heeft gestemd en wacht op de uitslag. (Ona <i>zagłosowała</i> i czeka na wynik.)
Verandering of beweging (Zmiana lub ruch)	vtt	Hij is verhuisd naar Gent. (On <i>przeprowadził</i> się do Gandawy.)

1. Gisteren _____ ik voor het eerst voor de Tweede Kamer.
a. was gestemd b. stemde c. heb gestemd d. stem
2. De afgelopen jaren _____ mijn broer in drie verschillende politieke partijen gewerkt.
a. heeft gewerkt b. werkte c. had d. heeft

1. stemde 2. heeft

Przepisz zwroty

1. Als kind woon ik in Groningen.

_____ (Als kind woonde ik in Groningen.)

2. Het is koud en donker in het bos.

_____ (Het was koud en donker in het bos.)

3. Gisteren stemt hij voor de gemeenteraad.
- _____

(Gisteren stemde hij voor de gemeenteraad.)

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj elementy o powiązanim znaczeniu.

a. de verkiezingen	1. de premier
b. stemmen	2. de stembusgang
c. de regering	3. een stem uitbrengen
d. de Minister-President	4. het kabinet

a-2 b-3 c-4 d-1

2. Biuletyn gminy: wybory do Tweede Kamer (Audio dostępne w aplikacji)

Wypełnij luki: regeert, identiteitsbewijs, parlement, stempas, periode, stemmen, stemmen, verkiezingen, regering, minister-president

Volgende maand zijn er _____ voor de Tweede Kamer. In Nederland kiest het volk het _____. U kunt _____ op verschillende politieke partijen. De partij met de meeste _____ vormt meestal samen met andere partijen de _____. De regering _____ het land, met de _____ als leider.

U heeft een _____ van de gemeente gekregen. Neem uw stempas en _____ mee naar het stembureau. Op de stempas staat het adres van uw stembureau en de _____ waarin u kunt stemmen. In het stemhokje vult u één vakje rood in. U heeft dan gestemd. De uitslag wordt dezelfde avond op televisie en op internet bekendgemaakt.

W przyszłym miesiącu odbędą się wybory do Tweede Kamer. W Niderlandach naród wybiera parlament. Można oddać głos na różne partie polityczne. Partia, która otrzyma najwięcej głosów, zwykle tworzy rząd wspólnie z innymi partiami. Rząd rządzi krajem, a jego liderem jest premier.

Otrzymał(a) Pan(i) kartę do głosowania od gminy. Proszę zabrać kartę do głosowania i dokument tożsamości ze sobą do lokalu wyborczego. Na karcie do głosowania znajduje się adres lokalu wyborczego oraz okres, w którym można głosować. W kabinie wyborczej proszę zakreślić jedno pole na czerwono. W ten sposób odda Pan(i) głos. Wyniki zostaną ogłoszone tego samego wieczoru w telewizji i w internecie.

1. Waarom gaat u naar het stembureau in deze tekst?

2. Welke documenten moet u meenemen om te kunnen stemmen?

3. Posłuchaj fragmentu audio i zaznacz, czy poniższe stwierdzenia są prawdziwe czy fałszywe.

	Prawda	Fałsz	
De spreker gaat volgende maand stemmen bij verkiezingen in zijn of haar gemeente.	☐	☐	
Volgens de spreker beslist de koning alleen over belangrijke zaken in Nederland.	☐	☐	
De spreker bereidt zich voor met een stemwijzer en neemt de stempas mee naar het stembureau.	☐	☐	

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

- Gisteren _____ ik voor het eerst voor de gemeenteraad. *(Wczoraj po raz pierwszy głosowałem na radę miejską.)*
 a. heeft gestemd b. stemmen c. stemde d. stemt
 - Toen ik in België woonde, _____ ik niet voor de Tweede Kamer. *(Gdy mieszkalem w Belgii, nie głosowałem na Tweede Kamer.)*
 a. heb gestemd b. stemde c. stemt d. stem
 - Tijdens de laatste verkiezingen _____ veel jongeren op een nieuwe partij. *(Podczas ostatnich wyborów wielu młodych ludzi głosowało na nową partię.)*
 a. hebben gestemd b. stemden c. stemde d. stemt
1. stemde 2. stemde 3. stemden

5. Przeczytaj dialog i odpowiedz na pytania

- Collega Sara:** *Ga jij straks ook stemmen bij het buurthuis voor de verkiezingen? (Czy zamierzasz później też zagłosować w domu kultury w tych wyborach?)*
- Jij:** *Ja, ik ga na het werk, want ik vind het belangrijk wie ons land regeert. (Tak, pójdę po pracy, bo uważam, że ważne jest, kto rządzi naszym krajem.)*
- Collega Sara:** *Ik twijfel nog, ik ken de politieke partijen niet zo goed en de regering vind ik best ingewikkeld. (Jeszcze się zastanawiam — nie znam dobrze partii politycznych i rząd wydaje mi się dość skomplikowany.)*
- Jij:** *In Nederland kiest het parlement de minister-president, misschien helpt de stemwijzer op internet je om een partij te kiezen. (W Niderlandach parlament wybiera premiera; może internetowy test wyborczy pomoże ci wybrać partię.)*

1. Waarom vind jij stemmen wel of niet belangrijk in Nederland?

2. Ken jij een politieke partij in Nederland? Wat weet je over die partij?

6. Odpowiedz na pytania, używając słownictwa z tego rozdziału.

Vroeger was de regering... maar nu is... / Tijdens de laatste verkiezingen heb ik... gedaan. / In die periode was de koning/de regering belangrijk omdat...

1. Kunt u kort vertellen hoe de regering in uw land vroeger werkte en hoe dat nu is? Wat is hetzelfde gebleven en wat is veranderd?

2. Beschrijf wanneer u voor het eerst stemde of waarom u toen niet stemde. Wat vond u van die ervaring?

3. In Nederland hebben we een koning en een minister-president. Wat deed de koning vroeger in uw land of in Nederland, en wat doet hij nu?

4. Kunt u een periode noemen waarin er verkiezingen waren in uw land of in Nederland? Wat gebeurde er toen in het land en in uw directe omgeving?

7. E-mail

Onderwerp: Samen naar het **stembureau**?

Hoi buurman/buurvrouw,

Volgende week woensdag zijn er **verkiezingen** voor de **gemeenteraad**. Ik ga rond 19.00 uur naar het **stembureau** in de basisschool op de hoek. Heb jij al een **stempas** gekregen? Ga jij ook **stemmen**? Misschien kunnen we samen lopen.

Laat je het even weten?

Groetjes,
Marieke

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Bedankt voor je e-mail. / Ik heb (nog) geen stempas gekregen, want... / Ik kan wel/niet mee om 19.00 uur, omdat...*

Ważne czasowniki	Gaan (<i>iść</i>)	Kennen (<i>poznać</i>)	Stemmen (<i>głosować</i>)
	Voltooid tegenwoordige tijd (VTT)	Voltooid tegenwoordige tijd (VTT)	Onvoltooid verleden tijd (OVT)
ik	ben gegaan	heb gekend	stemde
jij/je	bent gegaan	hebt gekend	stemde
hij/zij/ze/het	is gegaan	heeft gekend	stemde
wij/we	zijn gegaan	hebben gekend	stemden
jullie	zijn gegaan	hebben gekend	stemden
zij/ze	zijn gegaan	hebben gekend	stemden